

למה בית המקדש זוסר לי?/יהושע גרינשטיין

א] הקדמה

שולחן ערוך [אורח חיים, הלכות הנהגת אדם בבקר סימן א/ג] - ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש.

ב] האם אנו זזיים בטוב?

טור [אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רז]-פירוש הברכה "בורא נפשות רבות" וכל מה שהם חסרים ועל כל שאר הדברים שברא בעולם שלא היו הנפשות חסרים מהם אם לא בראן שאינן אלא להתענג בהן להחיות נפש כל חי.	מסכת סוטה, משנה, דף מח עמוד א- מתני'... העיד ר' יהושע: מיום שחרב בהמ"ק - אין יום שאין בו קללה, ולא ירד הטל לברכה, וניטל טעם הפירות. ר' יוסי אומר: אף ניטל שומן הפירות.
---	---

ג] האבייתי מול ה"כאילו"

<p>שמות פרק כג/יז-שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדן יקוק:</p> <p>הרמב"ם, ספר המצוות, עשין נ"ג-</p> <p>להיראות ברגלים שני שלש פעמים בשנה</p> <p>דברים פרק יב- (יא) והיה המקום אשר יבחר יקוק אלהיכם בו לשפן שמו שם שמה תביאו את פל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשתיכם ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו ליקוק: (יב) ושמחתם לפני יקוק אלהיכם....</p> <p>שם- (יז) לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך ותירשך ויצהרך ויבכרך בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתך ותרומת ידך: (יח) כי אם לפני יקוק אלהיך תאכלנו במקום אשר יבחר יקוק אלהיך בו אתה ובנדך ובנדך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך ושמחת לפני יקוק אלהיך....</p> <p>הרב סולובייצ'יק[נשיעורים לזכר אבי מארי א/עמ' ס"ז במהדורה הישנה, עמ' פ"א במהדורה חדשה]-ביו"ט האדם עומד לפני ד', משום שג' רגלים כרוכים במקדש...א"כ החובה של לפני ד' היא חובת כניסת האדם לביתו של הקב"ה... אביו שבשמים מקבל פניו....</p>	<p>מדרש תהלים (בובר) מזמור צא/ז-...והשכים יעקב ומצאן אחת, והיה בפחד גדול, ואמר "ביתו של הקב"ה במקום הזה ולא ידעתי שכינתו", שנאמר "ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלהים (בראשית כח יז)". מכאן אמרו, כי כל מי שהוא מתפלל בירושלים, כאילו מתפלל לפני כסא הכבוד, ששער השמים הוא שם, ופתח פתוח לשמוע תפלה, שנאמר וזה שער השמים (שם שם /בראשית כ"ח),</p> <p>משנה מסכת אבות פרק ג/ג-... אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא....</p> <p>מסכת מנחות דף צז עמוד א- בזמן שבית המקדש קיים - מזבח מכפר על אדם, ועכשיו שאין בית המקדש קיים - שולחנו של אדם מכפר עליו.</p> <p>שולחן ערוך או"ח צ"ה/ב- צריך שיכוף ראשו מעט, שיהיו עיניו למטה לארץ, ויחשוב כאילו עומד בבית המקדש, ובלבו יכוין למעלה לשמים.</p> <p>מנחות ק"י עמוד א'- "ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי ומנחה טהורה"... אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום, מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי...; "שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות" - מאי בלילות? א"ר יוחנן: אלו ת"ח העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהן הכתוב כאילו עוסקים בעבודה. +דברי הימים ב' ב' + לעולם זאת על ישראל - ...אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה, מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם. אמר ריש לקיש, מאי דכתיב: +ויקרא ז' + זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם? כל העוסק בתורה, כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. אמר רבא: האי לעולה למנחה, עולה ומנחה מיבעי ליה! אלא אמר רבא: כל העוסק בתורה, אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה ולא אשם. אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: +ויקרא ו' + זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם? כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם</p>
---	--

ד] הסבר – "ממקובך מלכינו תופיע ותמלוך עלינו כי מזוכים אנחנו לך"

מסכת מגילה דף ל"א עמוד ב – בתשעה באב גופיה... מקרא מאי? תניא. אחרים אומרים: "ואם לא תשמעו לי." רבי נתן בר יוסף אומר: "עד אנה ינאצני העם הזה", ויש אומרים: "עד מתי לעדה הרעה הזאת" [ל"ט] – תווייהו צמגלים, והס חזרו בתשעה באב, כללמרינן צמסכת תענית]. אמר אביי: **האידינא נהוג עלמא למיקרי "כי תוליד בניס"**.

שולחן ערוך [אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנט/ד]... בת"ב, ...הגה: וקורין בתורה "כי תוליד בניס",

דברים פרק ז/כה-מ: כי תוליד בניס ובני בניס ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני יקוק אלהיך להכעיסו:.... ובקשתם משם את יקוק אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך:.... כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמהו: **השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי:.... מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש:**

רמב"ן שמות כה/ב – וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר. וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) "וישכן כבוד ה' על הר סיני".... כן כתוב במשכן "וכבוד ה' מלא את המשכן" (להלן מ לד). והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני.... ובבא משה, היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני. וכמו שאמר במתן תורה (דברים ד לו) "מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה", כך במשכן כתיב (במדבר ז פט) "וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו".....

...והמסתכל יפה בכתובים הנאמרים במתן תורה ומבין מה שכתבנו בהם יבין סוד המשכן ובית המקדש....

ישעיהו פרק לה/י – ופדויי קִנְקִי וְשָׁבוּן וְבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וְשִׁיגֹו וְנָסוּ גִּוּוֹן וְאַנְחָה: פירוש רש"י – ושמחת עולם; שמחה אשר מעולם שהיתה להם כבר בדרך יציאתן ממצרי' וה' הולך לפניהם יומם (שמות י"ג).	איכה ג/מ"ד ; ספותרה בְּעֵנִי לֹךְ מְעֻבֹר תִּפְלָה: מסכת ברכות דף לב עמוד ב – אמר רבי אלעזר: מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה, שנאמר: "גם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי." ואף על פי ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו, שנאמר "שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש." רבא לא גזר תעניתא ביומא דעיבא משום שנאמר "ספותרה בענן לך מעבור תפלה." ואמר רבי אלעזר: מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים , שנאמר +יחזקאל ד'+ ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינך ובין העיר.
--	---

ה] השלכה מעשית: לא מוגבל לתשעה באב

(1) רצה ה' אלקינו בעמך ישראל **ובתפלתם** והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה

תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

(2) ?הי רצון מלפניך, ?? אלהינו ואלהי אבותינו, שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתוּ חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ: וְשֵׁם נִעְבְּדְךָ בְּרָצוֹן

בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת:

(3) **שולחן ערוך אורח חיים הלכות הנהגת אדם בבקר סימן א/ג** – ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש

הסבר המשנה ברורה [שם י"א] – כתב של"ה: שבכל סעודה יאמר "על נהרות בבל", ובשבת [פמ"ג] וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון, יאמר "שיר המעלות בשוב ד' וגו'" והעיקר שידע מה קאמר [מגן-אברהם] ואחר כונת הלב הן הדברים